

Hälsoval- och tandvårdsavdelning

Upprättare Johan Hagsjö

Handbok för Hälsoval i Region Gävleborg 2020**Förslag till beslut**

Regionstyrelsen föreslår att Regionfullmäktige beslutar följande:

1. Föreslagen revidering av Handbok för Hälsoval Gävleborg antas
2. Beslutet skall vara genomfört senast 2020-01-01
3. En uppföljning skall vara genomförd senast 2020-06-30
4. Regionstyrelsen är ansvarig för genomförandet av beslutet samt uppföljningen

Sammanfattning

Förslag på revideringar, justeringar och framförallt de förslag som är av principiell natur av innehållet i Handboken för Hälsoval Gävleborg har under våren 2019 beretts i Hälsovalsutskottet.

Grundläggande principer för arbetet med revideringen av handboken har varit att ändra delar i modellutformningen i enlighet med förslag om utveckling till God och nära vård för Hälsoval.

Ärendet

Förslagen på revideringar och framförallt de förslag som är av principiell natur av innehållet i Handboken för Hälsoval Gävleborg har under våren 2019 beretts i Hälsovalsutskottet.

Grundläggande princip för arbetet med revideringen av Handboken har varit att ändra de delar i själva modellutformningen i enlighet med förslag om utveckling till God och nära vård för Hälsoval.

Inför 2020 års Hälsovalshandbok har dokumentet uppdaterats med punkter där arbetet med God och nära vård redovisas.

Till grund för de nya punkterna ligger:

- Beslut i hälso- och sjukvårdsnämnden 2019-01-16 om fortsatt utveckling av "God och nära vård i Gävleborg"

Nedan följer en beskrivning till vilka tillägg, borttagande och ändringar som föreslås i Handbok för Hälsoval Gävleborg.

Förslag på ändringar och tillägg redovisas med kursiv stil:

Hälsoval- och tandvårdsavdelning

Upprättare Johan Hagsjö

3.1 Samhällsbygget- En välfärd att lita på

Hälso- och sjukvården i Gävleborg ska bidra till en god hälsa och vård på lika villkor för hela befolkningen. Den som har störst behov ska ges företräde och jämlikhet, jämställdhet och tillgänglighet ska vara ledord. *Detta är en förutsättning för ett samhälle som håller ihop, med små och minskande skillnader mellan människor.*

Det ska i hela länet finnas en tillgänglig hälso- och sjukvård av högsta kvalitet. Den ska vara sammanhållen och utgå ifrån varje persons förmågor, vilja och behov samt garantera att varje människa alltid behandlas med värdighet, medkänsla och respekt.

En förutsättning för detta är att det finns minst en Hälsocentral i varje kommun.

Hälso- och sjukvården har en viktig roll som regional utvecklingskraft när det gäller forskning, innovation, utveckling och införande av vårdrelaterade tjänster och produkter.

~~Detta ska ske genom att:~~

- ~~• Utveckla verksamheterna så att patienterna upplever att vården är av bästa kvalitet, att alla är delaktiga i sin egen vård och att alla blir väl bemötta~~
- ~~• Hälso- och sjukvård ur patientens perspektiv~~
- ~~• Ge hälso- och sjukvård så nära patienten som möjligt~~
- ~~• Förbättra tillgängligheten till hälso- och sjukvården~~
- ~~• Stärka kontinuiteten kring den enskilde patienten~~
- ~~• Minska förekomsten av vårdskador och vårdrelaterade infektioner~~
- ~~• Verka för att ledare och chefer tar ansvar för verksamheten ur ett helhetsperspektiv, skapar sammanhang och en gemensam bild av uppdraget~~
- ~~• Förebyggande och tidiga insatser för minskad sjuklighet~~

Nedanstående punkter ersätter 2018 års punkter i samhällsbygget:

Målområdet "En välfärd att lita på" beskriver följande mål för hälso- och sjukvården i Gävleborg:

- Den ska bidra till en god hälsa och vård på lika villkor för hela befolkningen*
- Den ska utformas så att den som har störst behov ska ges företräde och jämlikhet, jämställdhet och tillgänglighet ska vara ledord*
- Den ska säkerställa att det i hela länet finns en tillgänglig hälso- och sjukvård av högsta kvalitet*
- Den ska vara sammanhållen*

Hälsoval- och tandvårdsavdelning

Upprättare Johan Hagsjö

- *Den ska utgå ifrån varje persons förmågor, vilja och behov*
- *Organiseras för att möta framtidens vårdbehov*
- *Den ska ges nära länsbefolkningen*
- *Den ska ges i huvudsak som öppenvård*
- *Primärvården ska vara den första kontakten med sjukvården.*
- *Integrationen mellan primärvården och sjukhusvården ska förstärkas och utvecklas*
- *Region Gävleborg behöver flytta ut viss specialistvård från sjukhusen*
- *Nära vård handlar utöver geografisk närhet om tillgänglighet och patientens relation till hälso- och sjukvården*
- *I utvecklingen av den nära vården är patientens upplevelse central*
- *Den ska i högre utsträckning nyttja teknik som möjliggör för människor att sköta sin egen vård och kunna ta del av information kring sin egen hälsa*
- *Vården ska vara jämlik och jämställd och att patienten ska få vård av högsta kvalitet, oavsett var och varför man sökt sig till hälso- och sjukvården. Det finns skillnader i tillgången till hälso- och sjukvården ur såväl geografiska som socioekonomiska perspektiv. Hälso- och sjukvården kan inte se likadan ut eller ges på samma sätt oberoende av vem man möter och var mötet sker. För att hälso- och sjukvården ska vara jämlik måste vi säkerställa att den möter upp människors olika behov och kan erbjudas under likvärdiga villkor.*
- *Region Gävleborg behöver stärka arbetet med tidiga och förebyggande insatser.*
- *Inom området psykisk hälsa har hälso- och sjukvården en nyckelroll, och samverkan behöver utvecklas med andra aktörer*
- *Äldres hälsa och välmående är ett viktigt område*

3.2 Bakgrund Nära vård-Nationellt

Bakgrunden är två statliga utredningar som kommit fram till att vården i Sverige behöver organiseras på ett annat sätt för att möta dagens vårdbehov. Och för att bättre använda de resurser som finns inom vården.

Hela Sveriges sjukvård står inför samma anpassning av vårdens struktur.

3.3 Utveckling av God och nära vård Region Gävleborg

Hälso- och sjukvården behöver organiseras för att möta framtidens vårdbehov och vara anpassad efter patienternas olika förutsättningar och förväntningar.

Vården ska ges nära länsbefolkningen och i huvudsak som öppenvård.

Primärvården ska vara den första kontakten med sjukvården. Integrationen

Hälsoval- och tandvårdsavdelning

Upprättare Johan Hagsjö

mellan primärvården och sjukhusvården ska förstärkas och utvecklas och Region Gävleborg behöver flytta ut viss specialistvård från sjukhusen.

En nära vård handlar utöver geografisk närhet om tillgänglighet och patientens relation till hälso- och sjukvården. Detta innefattar ett gott bemötande, god kontinuitet, tryggt omhändertagande med hög kompetens samt möjligheten att kontakta och möta hälso- och sjukvården, fysiskt såväl som digitalt. I utvecklingen av den nära vården är patientens upplevelse central.

Teknikutveckling, nya arbetssätt och digitalisering skapar nya förutsättningar för både vården och patienterna. Alltmer kommer att kunna utföras utanför sjukhusen, till och med i patientens hem. Det innebär att Region Gävleborg kan flytta vården närmare medborgarna, förbättra tillgängligheten samtidigt som den enskilde patienten bli medskapare i sin egen vård.

Under 2018 påbörjades en utredning av den nära vården. Den ska ligga till grund för utvecklingen av hälso- och sjukvården.

Ett beslut finns för att utveckla dagens vårdstruktur med fem vårdformer: digitala vårdmöten, Vårdrum med digital utrustning, Hälsocentral, Närvårdscenter och Specialiserad sjukhusvård.

5.1.2 Systematiskt miljöarbete

Hälsocentralen och dess ev. underleverantörer ska bedriva ett systematiskt miljöarbete som är överensstämmande med Regionens miljöpolicy samt miljöprogram med fokus på klimateffektivitet, resurseffektivitet samt hälsofrämjande och giftfritt.

Hälsocentralens systematiska miljöarbete ska omfatta och innehålla minst följande:

- Miljöpolicy som är antagen och känd bland personalen
- Miljöaspekter för hälsocentralen
- Mål samt rutiner för att följa upp dessa kopplat till de betydande miljöaspekterna
- Rutiner som säkerställer efterlevnad av relevant miljölagstiftning
- Rutiner för kontinuerlig utbildning av personalen i miljöfrågor
- Rutiner för hur avvikelser hanteras
- Rutiner för förbättring av hälsocentralens miljöprestanda

Hälsocentralen ska vid begäran tillhandahålla information, underlag och statistik kring sitt systematiska miljöarbete till Regionen.

Hållbar utveckling

Hälsocentralen, och dess eventuella underleverantörer, ska följa Regionens Miljöprogram (2017-2019) för hållbar utveckling och kunna redovisa hur verksamheten systematiskt arbetar med att uppfylla relevanta mål enligt programmet. Det innebär att hälsocentralen ska arbeta strukturerat med att minimera sin miljöpåverkan, ta miljöhänsyn, dokumentera detta och arbeta med ständiga förbättringar.

Hälsoval- och tandvårdsavdelning

Upprättare Johan Hagsjö

~~Miljöredovisningarna kommer att vara tillgängliga för allmänheten.
Hälsocentralen ska också vid begäran ta fram data och underlag till Regionen i samband med redovisning och bokslut.~~

5.2.7 Medicinsk service- digitala vårdbesök utomläns

Ny punkt utifrån nya nationella digitala tjänster:

För Region Gävleborgs befolkning som söker vård via digitala-tjänster i primärvård ska Hälsocentralen ansvara för provtagning. För att Hälsocentralen ska genomföra provtagning ska remittenten tillhandahålla remiss. Remittenten har tolkningsansvar för den ordinerade provtagningen.

Patienten ska inte debitera någon patientavgift för provtagningen.

Hälsocentralen debiterar provtagningskostnaden till remittenten.

Laboratoriemedicin debiterar remittenten för analyskostnaden enligt prislista.

5.2.16 Vårdgaranti

Tillägg enligt ny lagstiftning:

Hälsocentralen ska uppfylla den lagstadgade nationella vårdgarantins krav på tillgänglighet.

Den förstärkta vårdgarantin som trädde i kraft den 1 januari 2019 innebär att patienter nu ska få en medicinsk bedömning av en läkare eller annan legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal inom tre dagar. Vem patienten ska träffa beror på patientens behov.

5.2.18 E-hälsotjänster

Tillägg inför eventuellt nya digitala lösningar:

Hälsocentralen ska aktivt erbjuda, informera om och administrera följande e-hälsotjänster enligt Regionens riktlinjer:

- kontaktkort på 1177 Vårdguidens E-tjänster
- förnyelse av recept och hjälpmedel
- rådgivning
- journalen via nätet
- påminnelser via SMS
- stöd och KBT-behandling via Internet

Hälsocentralen ska erbjuda och vara med i utvecklingen av nya e-hälsotjänster och digitala tjänster enligt Regionens beslut.

Hälsoval- och tandvårdsavdelning

Upprättare Johan Hagsjö

6.2 Öppettider

Föreslås att följande text tas bort i de två första punkterna:

Timmarna ska vara fördelade på veckans dagar, måndag till fredag. Bakgrund till förslaget är att möjliggöra för verksamheterna att kunna anpassa öppettiderna efter befolkningens behov.

- Hälsocentraler som har färre än 4000 listade patienter, ska ha öppet minst 40 timmar/vecka.
- Hälsocentraler som har fler än 4000 listade patienter, ska ha öppet minst 45 timmar/vecka.
- Hälsocentralen ska vara tillgänglig på telefon för rådgivning, bedömning och tidbokning vardagar utifrån den listade befolkningens behov. Utanför ordinarie öppettider hänvisas patienten till 1177.
- Möjlighet för patienten att kommunicera med hälsocentralen via ”1177 vårdguidens e-tjänster” Se även punkt .5.2 E-tjänster

8 Regionövergripande uppdrag (ej sökbara uppdrag)

Tillägg inom utvecklingen av God och nära vård

Nedanstående uppdrag ansvarar Hälso- och sjukvårdsnämndsförvaltningen för och kan användas fritt av alla länets invånare oavsett vilken Hälsocentral man valt.

- Familjeläkarjour
- Dietistverksamhet
- Särskilda psykoterapeutiska insatser
- Upphandlad E-hälsa som t ex KBT på nätet
- Dagrehabilitering
- Asylhälsovårdsmottagning
- Drift familjecentral
- Drift bassäng
- *Mobila team*
- *Hälsotorg*

Hälsoval- och tandvårdsavdelning

Upprättare Johan Hagsjö

9.3 Tillfällig listningsbegränsning

Hälsocentralen kan efter godkänd ansökan till Hälsovalskontoret få tillfällig listningsbegränsning upp till 6 månader. Hälsocentralen ska i ansökan upprätta en handlingsplan enligt rutinen med redogörelse av på vilken grund de ansöker om tillfällig listningsbegränsning. Listningsbegränsningen kan genomföras efter godkännande med undantag för:

- Ansvar för boende inom sitt geografiska närområde
- Personer boende på kommunalt särskilt boende, korttidsboende och LSS boende samt inskrivna i hemsjukvården, som hälsocentralen har ansvar över
- Ansvar för Asylboende inom sitt geografiska område
- Barn 0-6 år samt familjemedlemmar som har rätt att tillhöra närmsta geografiska BVC
- Familjemedlemmar som är folkbokförda på samma adress som någon familjemedlem som redan är listad på hälsocentralen

Ansökan sker enligt "Tillfällig listningsbegränsning-Rutin för ansökan"

9.3 Hälsocentralens ansvar

Tidigare punkt 9.3 Hälsocentralens ansvar har omfördelats till andra punkter samt tagit bort dubbelskrivningar som redan finns i andra delar av dokumentet.

- ~~Hälsocentralen ska ansvara för hälso- och sjukvård för invånare som är listade på aktuell Hälsocentral. Hälsocentralen får inte neka någon invånare att lista sig på aktuell Hälsocentral.~~
- ~~Hälsocentralen ska informera invånaren om utfallet av invånarens val av fast läkarkontakt eller fast vårdkontakt.~~
- ~~Hälsocentralen ska informera invånaren om utfallet av invånarens val av fast läkarkontakt eller fast vårdkontakt.~~
- ~~Hälsocentralen ska aktivt medverka om invånare önskar att byta fastläkarkontakt, vårdkontakt och/eller Hälsocentral.~~

Hälsoval- och tandvårdsavdelning

Upprättare Johan Hagsjö

13.12 Målrelaterad ersättning Basuppdrag*Nytt målområde: Hembesök.*Hembesök

Hälsocentralens läkare ska inom Hälsovalsuppdraget erbjuda hembesök till invånare som är anslutna till hälsocentralen och bor inom dess geografiska område, som på grund av allvarlig sjukdom eller funktionsnedsättning inte kan ta sig till mottagningen utan stora personella och tekniska problem. Målgrupper är patienter inskriven i hemsjukvård och patienter i ordinärt boende.

Syftet är en ökad patientfokus för att tillgodose vårdbehovet hos målgrupperna.

13.19 Målrelaterad ersättning tilläggsuppdrag BVC

Den målrelaterade ersättningen är förändrad inför 2020 i överenskommelse med Barnhälsovården enligt nedan. Ersättning för föräldrastöd i grupp har inte utnyttjats i någon stor utsträckning varför man väljer att lägga pengar på hembesök till familjer med ett utökat behov.

Målrelaterad ersättning betalas ut för utfört hembesök enligt hembesöksprogram och riktad föräldrastöd i grupp.

Hembesöksprogrammet innehåller upp till 3 (tre) hembesök, det första till nyfödda och ett andra vid 8 månaders ålder som ersätts med 700 kr/besök. Genom generell screening av riskfaktorer avseende karies, erbjuds ett riktat tredje besök vid 15 (femton) månaders ålder till de barn som bedöms som ha risk för att utveckla kariessjukdom. Dessa besök genomförs tillsammans med folktandvården och ersätts med 1400 kr/besök.

Hembesök som utförs till familjer med ett utökat behov av råd och stöd i sin hemmiljö och/eller utifrån det enskilda barnets behov ersätts med 700 kr/besök.

Riktat föräldrastöd i grupp där BVC identifierat ett utökat behov av stöd ersätts med 20 000kr per grupp och år. Ersättning för föräldrastöd i grupp betalas ut efter godkänd ansökan till Hälsovalskontoret.

Hälsoval- och tandvårdsavdelning**Upprättare** Johan Hagsjö**Expedieras till**
Regionstyrelsen**Underskrifter**Johan Färnstrand
RegiondirektörJohan Hagsjö
Avdelningschef